

چگونگی پیوند هسته های سوسیالیستی با کمیته های اعتصابات کارگری

در راستای تدارک انقلاب سوسیالیستی*

مازیار رازی

ما در آستانه سالگرد انقلاب بهمن ۱۳۵۷ قرار گرفته ایم. انقلاب بهمن با رسیدن به مرحله اعتصابات عمومی کارگران (در مرکز آن کارگران شرکت نفت) و با شرکت میلیونی افشار تحت ستم جامعه در اعتراضات خیابانی به سرنگونی یکی از نزدیک ترین متحدان امپریالیسم در منطقه (رژیم شاه) منتهی شد. اما، با تاسف به علت نبود یک تشکیلات سیاسی اخص (حزب پیشتاز کارگری) به مثابه حزب رهبری کننده انقلاب برای به قدرت رساندن شوراها کارگری و تشکیل دولت کارگری، انقلاب پیروزمند کارگران و سایر جنبش های اجتماعی، توسط یک رژیم ارتجاعی ربوده شد! به سخن دیگر، انقلاب بهمن ۱۳۵۷ منجر به دست به دست شدن از یک رژیم سرمایه داری، به یک رژیم سرمایه داری دیگر و با حفظ همان دولت سرمایه داری پیشین شد. در نتیجه، یکی از درس های محوری انقلاب ۱۳۵۷ ضرورت و اهمیت تدارک و سازماندهی انقلاب آتی است. این سازماندهی نیز تنها توسط یک تشکل اخص سیاسی یعنی حزب پیشتاز کارگری عملی است. امروزه کارگران پیشتاز اعتصاب کننده در کارخانه ها و جوانان و قشرهای مختلف معترض در خیابان های سراسر ایران، باید توجه کنند که انقلاب پیروزمند آتی که خواهان پاسخ گویی ریشه ای به تمام مطالبات قشرهای تحت ستم و کارگران است، باید یک انقلاب برنامه ریزی شده و هدفمند باشد. تجربه تاریخی انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ نشان داد که برنامه ریزی و تدارک پیشین این انقلاب، تنها توسط یک حزب اخص سیاسی، حزب بلشویکی، عملی گشت. بدیهی است هم در دوران انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ و هم امروز هدف نهایی مارکسیست های انقلابی، تحقق جامعه سوسیالیستی از طریق تسخیر قدرت دولتی توسط شوراها کارگری است. به سخن دیگر، هدف ما تدارک انقلابی است که خواهان سرنگونی کامل ماشین دولتی سرمایه داری و استقرار یک دولت کارگری باشد که این خود آغاز یک انقلاب سوسیالیستی و گسست کامل از امپریالیسم را نشانه می زند. هیچ اعتراض، طغیان و عصیان در شهرهای ایران به تنهایی قادر به تغییرات بنیادین در جامعه نخواهد شد. حتی هیچ اعتصاب کارگری محلی به تنهایی منجر به کسب مطالبات ریشه ای و درازمدت کارگران نخواهد شد. برای رسیدن به این هدف باید دید شیوه سازماندهی انقلاب چگونه باید باشد.

شیوه سازماندهی انقلاب

برای درک صحیح شیوه سازماندهی می توان از مقایسه مکانیسم یک اهرم با شکل سازماندهی استفاده جست. همانطور که می دانیم، یک اهرم از سه جزء پیوند خورده تشکیل یافته که در یک انتها با فشار یک نیروی کوچک در یک انتها و یک حجم اعظیم را در انتهای دیگر ارتقا می دهد. البته با استفاده از یک جز تعیین کننده دیگر که تکیه گاه اهرم است. اگر حجم بزرگ همان توده های کارگران و زحمتکشان در جامعه باشند، نقطه اتکا مسلما رهبران عملی کارگری اند، و بخش فشار دهنده نیروی حزب پیشتاز کارگری است. در وضعیت انقلابی و آغاز اعتلای انقلابی و بحران اقتصادی و سیاسی در جامعه که حاکمیت دچار بحران می شود و توده ها در اعتراضات و اعتصابات بسر می برند، و قدرت دوگانه در جامعه وجود می یابد، این سه جزء در پیوند با یکدیگر پیروزی انقلاب کارگری را تضمین می کند.

به سخن دیگر، تشکیل حزب پیشتاز کارگری، در پیوند همزمان این حزب با رهبران عملی کارگران لازمه تدارک انقلاب کارگری است.

در وضعیت کنونی ما شاهد ظهور نطفه های اولیه کمیته های مخفی در کارخانه ها (هر چند پراکنده) بوده ایم. همچنین حرکت های توده ای و اعتراضات خیابانی و اعتصابات پراکنده کارگری را مشاهده کردیم، اما هنوز حزب پیشتاز کارگری بوجود نیامده است. مساله امروزی ما فائق آمدن بر این کمبود است. به عبارت دیگر، ایجاد پیوند هسته های مخفی سوسیالیستی (که نطفه های اولیه آن در حال شکل گیری است) با رهبران عملی کارگری مساله اصلی تدارک انقلاب آتی است. این دویخس از اهرم (کمیته های مخفی کارگری و هسته های مخفی سوسیالیستی) را بیشتر بررسی می کنیم.

اول: وضعیت کمیته های مخفی کارگری

کمیته های مخفی کارگری نهادهایی هستند که به وسیله کارگران پیشتاز (رهبران عملی کارگران) برای تدارک مبارزه ضد رژیم توسط کارگرانی که بهم اعتماد دارند شکل می گیرند (ما شاهد این کمیته ها مخفی در اعتصابات کارگری مانند ایران ترانسفو و کارگران نیشکر هفت تپه بوده ایم). در درون این کمیته ها، کارگران با نظریات و عقاید مختلف شرکت می کنند. وجه اشتراک آن ها نه اشتراک برنامه ای و سیاسی و نه ایدئولوژیک است. کارگران در نهادهای مخفی تنها برای مقابله با مدیران کارخانه به دور یک یا چند اقدام مشخص صنفی فعالیت را آغاز می کنند. اما در مراحل فوری بعدی، به علت انفجاری بودن وضعیت سیاسی در ایران، همین اقدامات صنفی اولیه به مطالبات سیاسی مبدل می گردند و به مرحله بالاتر مبارزاتی ارتقا پیدا می کنند.

اما، تجربه نشان داده است که این گونه کمیته های مخفی کارگری متاسفانه اغلب پس از یک سلسله فعالیت های مشخص محلی به کار خود خاتمه می دهند و فعالان آن پراکنده می گردند. یا رهبران این کمیته ها توسط وزارت اطلاعات شناسایی شده دستگیر و ارباب می شوند یا فعالیت های آنها تحت نظارت قرار گرفته و نهایتاً خسته و دلسرد می شوند و یا رادیکالیسم پیشین را از دست می دهند.

در واقع امروزه آن چه بیش از هر چیز کمبودش در درون جنبش کارگری احساس شده، عدم وجود تداوم و پیگیری مبارزات در کارخانه های منفرد و همچنین عدم سراسری شدن اعتصابات در کارخانه های ایران بوده است. به سخن دیگر، کمیته های خود انگیخته مخفی کارگری به علت نداشتن سازماندهی و تجربه کافی برای تداوم و گسترش اعتصابات پس از دوره ای خاموش گشته و تجربه شان به فراموشی سپرده می شود. از اینجا ضرورت پیوند این کمیته ها با هسته مخفی سوسیالیستی نشات می گیرد.

دوم، چگونگی سازماندهی هسته های مخفی سوسیالیستی

امروز آن چه تداوم و سازماندهی کارگران در کارخانه ها را می تواند تضمین کند، تشکیل هسته های مخفی سوسیالیستی بر محور یک برنامه اقدام کارگری است. تنها راه تضمین تداوم فعالیت کمیته های مخفی کارگری وجود این هسته ها به مثابه ستون فقرات آن هاست. این هسته ها می توانند زمینه را برای ارتباط گیری کمیته های مخفی و سراسری کردن آنها فراهم آورند و نهایتاً حزب پیشتاز کارگری را همراه با کارگران پیشتاز پی ریزی کنند.

این گونه هسته ها وظایف متعددی را در مقابل خود قرار می دهند:

اول، فعالیت سازمان یافته شده برای پیوند خود با رهبران عملی طبقه کارگر. این اقدام می تواند از طریق حضور در مراکز اعتصابات کارگری و تلاش برای ارتباط گیری با کارگران پیشتاز (با رعایت اکید مسایل امنیتی) صورت بگیرد.

دوم، برقراری ارتباط مرتب سیاسی و بحث و تبادل نظر در درون هسته ها در مورد مسایل جاری سیاسی روز ایران و درس گیری از تجارب بین المللی.

سوم، ترتیب جلسات آموزشی درباره اصول اولیه مارکسیسم، مفاهیم سوسیالیسم، انقلاب و برنامه و تجارب جنبش کارگری در سطح جهانی.

چهارم، انتشار بولتن های کارگری برای توزیع میان کارگران کارخانه و نهایتاً درگیر کردن کارگران پیشتاز در نگارش و توزیع بولتن های کارگری.

پنجم، کمک رسانی به سازماندهی و تدارک اعتراض های کارگری در کارخانه و محلات. دخالت سیاسی و تشکیلاتی در فعالیت های خود انگیزه کارگران علیه رژیم و مدیران کارخانه و تشکیل تعاونی ها برای کمک رسانی به خانواده های کارگران در اعتصاب. ششم، ایجاد تیم های اطلاعات علیه جاسوسان و نفوذی های رژیم در کارخانه ها و خنثی سازی آنها.

چگونگی پیوند هسته های سوسیالیستی با کمیته های مخفی کارگری

تجربه ما در یک دهه گذشته نشان داده که لازمه پیوند یافتن هسته های سوسیالیستی با رهبران عملی و سازمانده های اصلی اعتصاب کنندگان در کارخانه (یعنی پیوند بین نیروی فشار و تکیه گاه اهرم) وجود یک «تسمه نقاله» است. تسمه نقاله ای که این اقدامات مهم و اساسی را به درون کارگران پیشواز برده و کانالی برای پیوند روشنفکر-کارگران (هسته های سوسیالیستی) با کارگر-روشنفکران (رهبران عملی کارگری) ایجاد کند. بدون این تسمه نقاله، اقدامات تبلیغاتی، افشاگری ها و اطلاع رسانی ها و در سطح مجازی یک امر فرعی است و تاثیرات اساسی و تعیین کننده نمی گذارد. از اینرو این اقدامات مجازی و تبلیغات باید به ایجاد و تداوم تسمه نقاله کمک رسانی کند. استفاده از رسانه های جمعی و عمومی صرفاً یک بخش فرعی از کار اصلی است. اینها مکمل کار اصلی هستند می به خودی خود جای کار اصلی را پر نمی کنند.

اگر این استدلال را بپذیریم سؤال بعدی که باید پاسخ بدهیم اینست که آیا این «تسمه نقاله» در جنبش کارگری وجود دارد؟ برخی ادعا می کنند که کمیته هایی که در سالهای پیش نظیر «کمیته پیگیری ایجاد تشکل های کارگری» یا «کمیته هماهنگی برای ایجاد تشکل های کارگری» و غیره در پیش نقش این تسمه نقاله را ایفا کرده اند. این استدلال درست نیست، زیرا تسمه نقاله ای که می باید پیوند ارگانیک بین هسته های سوسیالیستی و رهبران عملی را ایجاد کند باید از مدار اقدامات فرمیستی و علنی کاری خارج شده و متکی بر یک برنامه مشخص با جهت گیری ضد سرمایه داری و تشکیلات مخفی باشد.

اما در سالهای گذشته ما یک تجربه در این راستای داشته ایم. بخشی از فعالان کارگری و مارکسیست ها انقلابی حدود یک دهه پیش تلاش به ساختن آن تحت عنوان «کمیته اقدام کارگری» کردند. این کمیته بر محور یک «برنامه اقدام کارگری» با جهت گیری اخص ضد سرمایه داری ایجاد شد و پس از سالها دخالتگری در ایران موفق به جلب برخی از کارگران پیشواز کمونیست شد. کمیته اقدام کارگری مبادرت به انتشار بولتن کارگری به نام «کارگر پیشواز» زده و تاکنون در دوره اخیر بیش از ۲۰ شماره از آن انتشار یافته و در میان کارگران توزیع گشته است.

کمیته اقدام کارگری همواره از تمامی روشنفکر سوسیالیست و کارگر-روشنفکران دعوت به همکاری با آن کرده است. به اعتقاد من تنها روش صحیح برای رسیدن ساختن حزب پیشواز کارگری در آینده و پیوند خوردن دو بخش از اهرم هسته های سوسیالیستی و کمیته مخفی کارگری ضرورت چنین تسمه نقاله ای است. با سپاس از توجه شما

*این بحث در تالار «اتحاد و همبستگی» تلگرام ۹ بهمن ۱۳۹۶ ارائه داده شد.

برای تماس گیری با کمیته اقدام کارگری با نشانی تلگرام تماس بگیرید:
@Komitehe1Eghdam

سایت کمیته اقدام کارگری:
<https://eghdamkargaari.wordpress.com>

برنامه اقدام کارگری:
<https://eghdamkargaari.files.wordpress.com/2015/10/workers-action-committee.pdf>

تاریخچه و اهداف کمیته اقدام کارگری:
<https://eghdamkargaari.wordpress.com/2015/05/20/> تاریخچه-و-اهداف-کمیته-اقدام-کارگری/